

Hur ska vi få Växjö stift att bruka sina skogar på ett mer miljövänligt sätt?

Svenska kyrkan, Sveriges femte största skogsbrukare, förvaltar kring 470 000 hektar skogsmark i syfte att ge god avkastning, men ska samtidigt ta hänsyn till naturvård och miljö, dvs skogen ska brukas på ett hållbart sätt.

Efter omfattande kritik, där kyrkan anklagas för att premiera avverkning för ekonomisk vinning och ta väldigt lite hänsyn till miljöaspekten, lät kyrkan tillsätta en utredning under ledning av Göran Enander. Utredningens mål var att ge förslag på hur kyrkans skogsförvaltning skulle bli mer ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt existentiellt hållbar.

Utredningen föreslog bl a att 20 % av skogen skall avsättas för biologisk mångfald och kolinlagring, ca 30 % av skogen ska brukas på ett mer skonsamt, naturnära sätt utan kalhyggen och därmed också nå upp till EU-krav, samtidigt som skogen ska tillåtas generellt bli äldre och med mer inslag av lövträd.

Kyrkopartierna är nu mer eller mindre uppdelade i två läger. Några avvisar utredningen medan andra tycker att förslagen ska genomdrivas.

För att veta hur läget är i Växjö stift har Naturskyddsföreningen i Kalmar Län närmre studerat dess skogar och sedan bett de olika nomineringsgrupperna (kyrkopartierna) besvara en enkät om hur de ställer sig resultatet av genomlysningen och kyrkans skogsutredning. De har också bjudits in till ett publikt samtal om skogens framtida skötsel både i Jönköping och Kalmar. Samtliga grupper, utom Sverigedemokraterna, besvarade enkäten och deltog i panelsamtalen.

En genomlysning av södra Sveriges skogar, med Växjö stift som en av de största skogsägarna, visar att:

- Våtmarker dikats ut, hagmarker planterats igen och lövskog försvunnit. Allt har ersatts med monokulturer i form av mest gran. Ädellövträdsbidraget utgör några enstaka procent.
- Avverkning och igenväxning har medfört att, av närmre 2000 rödlistade arter, nästan hälften är utrotningshotade och ca 100 arter har nu utrotats. Blåbärsriset har sedan 50-talet halverats och svampskogarna blir allt färre.
- Bara ca 7 % av Växjö stifts skogar är skyddade mot avverkning och om stiftet fortsätter tillåta kalavverkning i dagens takt, kommer stiftet om 15 år inte att ha några produktionsskogar äldre än 75 år (granar kan normalt bli minst 150 år, tallar långt mer än 300 år). Detta innebär katastrof för den biologiska mångfalden, då nästan alla hotade arter kräver äldre skogar.
- 80 % av Växjö stifts avverkade skog blir kortlivade produkter (engångsartiklar och förpackningar) som inte bidrar till koldioxidinlagring.

Hur ställer sig då de olika nomineringsgrupperna till dessa fakta och till kyrkans skogsutredning?

Resultatet av enkätsvaren och panelsamtalen är att;

- **Himmel och Jord, Vänstern i Svenska Kyrkan** och **Öppen Kyrka** vill skydda mer skog, värna biologisk mångfald, öka tillgången på äldre skog med bär och svamp, främja skogens klimatnytta genom högre virkesförråd och skapa alternativ till kalhyggen och barrmonokulturer. De bejakar helt utredningens förslag.
- **Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan, Socialdemokraterna** och **Centerpartiet**, välkomnar delar av Naturskyddsföreningens förslag kring fler löv- och blandskogar, ökat

naturskydd och en större andel äldre skog. Deras vilja till omställning av kyrkans skogsbruk ökar dessutom om höstens kyrkomöte beslutar om att komplettera dagens krav på ekonomisk avkastning med ett andligt, socialt och ekologiskt hållbarhetsperspektiv. Centerpartiet är minst intresserad av en förändring och avvisar riskerna med fortsatt hög kalavverkning.

- **De gröna i Svenska kyrkan** är mycket positiva till utredningens förslag, men har inte varit särskilt aktiva i skogsfrågan i Växjö stift.
- **Frimodig kyrka** och **Borgerlig kristen samverkan** är i stort sett nöjda med dagens skogsbruk i Växjö stift och avvisar utredningens förslag.
- **Sverigedemokraterna** har inte svarat på enkäten och deltog inte heller i något av panelsamtalen. Via en enkät som Naturskyddsföreningens riksförbund genomfört, vet vi dock att SD i princip går emot hela skogsutredningen.

Det är mycket glädjande att så stor andel av kyrkopartierna har insett vilket prekärt tillstånd vår älskade skog befinner sig i och att många också tycker att kyrkan ska ändra sin filosofi, så att alla skogens olika värden bejakas fullt ut.

Nu är det valdagar och din röst i denna fråga betyder särskilt mycket för Växjö stifts skogars framtid. Rösta!

För Naturskyddsföreningen i Kalmar Län

Anders Nylander

Per Jiborn